

Tere Irastortza

IDAZLEA

Maite ditut maite gure bazterrak...

bart esnatu eta Marina Tsvietaievak kontatzen duen pasadizoa irakurtzen aritu naun, berriro. Parisen eta 1934an gertatua, posta-bulego batean, nahiz eta hementxe bertan, Beasainen edo Tuteran edo Miarrizten gerta zitekeen –edo gertatuko dun– gaur bertan: maketo bat, txinatarra edo magrebiarra, errumaniarra agian... beste atzerritar baten hizkuntz-gaitasunaz baliatu beharrean, esate batera, familiari dirua bidaltzeko.

Eta Marina Tsvietaievak, 1941ean berriro Errusiara itzuli ondoren bere buruaz beste egin behar izan zuenak, bestelako lurralde bat bilatuko bazuen, bere jaioterrian ere atzerritar izatera itzuli baitzen; eta Marina Tsvietaievak alde guztietan atzerritar izan zenak galdetzen zinan: “Zergatik maite ditut honenbeste atzerritar guztiak, bereizketa gabe?”.

Eta aurreraxeago erantzuten din: “Gertatzen dena zera da, gutako bakoi-tza bakarren baten beldur dela, edozein mozkorrek, bost urteko haur batek, edozein momentutan *métèque* dei gaitzan eta guk –ezer– ez erantzun ahal izatearen beldur”.

Aurreko batean, hezkuntzari eta atzerritarrei buruzko telebista saio baten aurrean izanez, eta askotan irakaskuntzaz hizketan kalaka dihardugunean, sentitzen dinat Marina Tsvietaievaren erantzuna ene larrura azaleratzen: “Ez ote din euskaldunen mendeetako miseriak populatu Ameri-

DANI BLANCO

ka?”, pentsatzen dinat. Errotu al dun egunerokotasunean, teorian hain ausarki eta hain goitik aldarrikatzen den mestizaiari eta aniztasunari buruz, dioguna?

Eta gure herrian ere atzerritar sentitzen naun. “Momentu batzuetan aberria atzerria bera baino askoz ere arriskutsuagoa da” esaten din Marina Tsvietaievak. Batzuetan euskaldun izaten uzten ez digutenak berak ziruditen kupidabakoen; batzuetan, baztertuenen eta globalizazioaren aldekoenei zerien mesprezurik handiena. Hainbatetan, balizko euskaltzaletasuna defendatzeko eta besarkatzeko biltzen ditugun besoek ziruditen itogarri eta itotzaille. Neu ere beldurtu egiten naun.

Ez ote dinagu ikasi euskaldunok, gure herrian geure hizkuntzan atzerritar sentitzen garenek, ez direla beste gu bezalako atzerritar sentiarazitakoak gure kontra ari direnak; ahaztu egin ote zaigun Marx-zale zaharrei azpiegitura eta gainegituraren eragina gizabanakoen gain; ahaztu egin ote zaigun lehen mundukooi gure aitona-amonak txatarra biltzen ibili direla Euskal Herriko ibaietan; eta hori guzti horretaz ahaztuta izan ote gaitzeken irakasle, ausartuko ote gaitun geletan, gainera, geografia eta historia erakustera?

Etorri naun lanera eta ezin etsi izan dinat hiri, irakasle lagun hori, gutun hau bidali gabe: “Maite ditinat maite gure bazterrak lainoak izkutatzen dituenean...”. ▢

«
Etorri naun lanera eta ezin
etsi izan dinat hiri, irakasle
lagun hori, gutun hau
bidali gabe
»

TXANDAN

Igor Estankona

Paperez beteta daukat mahaia, eta begiak nekatzten hasi zaizkit.

Egunkarietako txatalak, txostenak, Internetetik bajatutako artikuluak, markatu egin ditut datu esanguratsuenak. Datorren martitzenean Igorren bilduko gara eskoletako hizkuntza ereduaren gainean berba egiteko. Jasone Aldekoa, Erramun Osa eta Abel Ariznabarreta dira etortzekoak, eta solasaldia zuzendu behar dut. Gidoitxo bat idatzi ezinik nabil, ordea. Gaia puri-purian dagoela badakit, interesaturik nauka gainera, baina trabaturik nago.

Zezena eta adarrak

Ordenagailura itzuli naiz eta Worddek berak gorritz azpimarratu izan balitu bezala ageri zaizkit, arrisku-

tsua eta desiragarria era berean, arestian idatzitako zenbait hitz: eredu, euskaldun, bakarra. Eta baita gradual, malgu, erritmo, ebaluazio, adostasun ere.

Esaldi zoroak osatzen dituzte batzuetan: era gradualean ezarriko dira hizkuntza eredu malguak, lekuan lekuko erritmo desberdinak errespetatuz eta ebaluazio irizpideetan denon adostasuna lortzen ahaleginduz.

Ea martitzenean norbait kapaz den argi hitz egiteko, zezenari adarretatik heltzeko. ▢